

INHOUD

Woord vooraf 9

Deel 1 – David 13

Deel 2 – Daniël 73

Deel 3 – Arthur 251

Epiloog 327

Dankwoord 339

WOORD VOORAF

Een politiek pamflet schrijven: dat had ik me voorgenomen. Klimaat, duurzaamheid, internationalisering, digitalisering, technologie – bezien vanuit een jeugdig gezichtspunt. Een stem van een nieuwe generatie. Maar dat is dit verhaal niet geworden.

Er kwam iets anders naar voren. Als ik ging tikken kon ik maar over één ding schrijven. Zoals de schilderijen van William Turner een gloeiend licht laten zien, alsof hij de zon heeft kunnen vangen, zo krachtig gloeide dit verhaal in mij. Waardoor ik uiteindelijk niks anders uit mijn beringde vingers kon krijgen dan dit boek. Dit is een portret van Wobie. Van zijn worsteling, van zijn kwetsbaarheid, van zijn twijfels. Het is het portret van een innerlijke reis die hij af heeft gelegd. Een innerlijke reis die hem kilometers ver voerde zonder dat hij ook maar een stap hoefde te zetten. Een reis die ikzelf ook aflegde.

Het is een verhaal geworden over anders zijn. Over het verschil tussen *gekozen* anders zijn en *gedwongen* anders zijn. Daar ligt de essentie. Zelfs als iedereen in je omgeving het prima vindt wat je doet of hoe je bent, dat je anders bent, tóch zul je enorm worstelen. Omdat je er niet zelf voor hebt gekozen.

Dit is het dagboek van die worsteling. Voor hen die zelf ook

worstelen, maar misschien bovenal voor de jongeren die aan de zoektocht moeten beginnen of er nog middenin zitten en het fijn vinden om er – al dan niet stiekem – vast over te lezen. Ik vind dat twijfels, kwetsbaarheid en worstelingen misschien een groter podium verdienen dan ze vandaag de dag krijgen.

Zij die anders zijn brengen een samenleving vooruit, geven haar kleur. Zij die anders zijn, zij die tegen de stroom in durven gaan, moeten we omarmen. Omdat ze een samenleving vleugels geven. Omdat ze in staat zijn de onzichtbare regels, kettingen en wetten ervan te doorbreken.

Misschien is het dan toch een politiek verhaal, met als onderwerp datgene wat een samenleving nodig heeft om ook echt te kunnen samenleven – vrijheid. Vrijheid om te zijn wie je diep vanbinnen écht bent. In alle kleuren, facetten en diversiteit.

Ik ben Wobie. In mijn wereld regent het glitter en confetti.
Vaak knetteren er kerstlichtjes in mijn hoofd, maar soms vindt er ook kortsluiting plaats. Als kind vond ik de wereld wonderlijk, als volwassene nog steeds. Ik huppel, ik spring, ik hou van vrolijkheid en kleur. Maar ik heb ook lang gezocht en geworsteld. Ondanks de steun van mijn omgeving. Maar voordat ik aan mijn ontdekkingsreis begon, mocht ik eerst genieten van mijn jeugd. Mijn wereld was klein, ik kende de wereld buiten mijn directe omgeving niet, zoals de wereld ook mij nog niet kende.

DEEL 1

DAVID

1.

Ik was een jongetje met bruine krullige haren en groeide op in een gezin met drie andere broers en een hond. Het huis waarin we woonden was een kruising tussen dat van Pippi Langkous en Pipo de Clown. Maar dan chiquer. Deftiger. En met een vleugje Alice in Wonderland. Muren waren geschilderd in opvallende kleuren: geel, oranje, lichtroze, donkerder roze. Overall stonden meubelen met tierelantijnen. Elke stoel, elke deur, elke spiegel, elke tafel: alles moest ornamenten bevatten – dat leek de eis voor dit huis te zijn geweest. Had een meubel versieringen, vreemde kronkels en gekke draaiingen – zag het er kunstig maar in een bepaalde setting hartstikke kitscherig uit? Dan vond het een plek in het huis. Bijna vanzelf. Meubels werden niet aangeschaft omdat ze nodig waren of op een bepaalde plek dienden te staan, nee, ze werden gekocht omdat ze hier hun thuis zouden vinden. Alsof het dieren uit een asiel waren die gered moesten worden.

Daardoor was het bij ons altijd een beetje kerst. Anderen zouden het misschien een grote rommel noemen en een inbreker zou denken dat een collega hem vóór was geweest, maar voor ons was het bovenal een gezellige, veilige hemel. Elk jaar beloofden we aan elkaar dat we zouden opruimen, maar gelukkig gebeurde dat nooit. Al die spullen herbergden

herinneringen of dienden als attributen voor de rijke fantasieën van mij en mijn broers. Had niet elk ding een eigen verhaal en verleden? Als een ontdekkingsreiziger kon je thuis op onderzoek uitgaan. Want wat was een houten engel voor een kind? Dat was een magisch wezen waar je hele verhalen omheen kon verzinnen. Je hoopte dat je het moment zou meemaken dat de engel tot leven zou komen. Dat opeens, vanuit het niets, langzaam de vleugels zouden gaan klapperen en de engel het tafelblad los zou laten, je een kus op je neus zou geven en via de balkondeuren naar buiten zou vliegen.

Ik was zo'n kind dat eindeloos naar die engel kon kijken. Zo'n kind dat zeker wist dat de knuffels 's nachts tot leven kwamen en me beschermden tegen het kwaad van het donkere buiten. Ik geloofde dat ik een verbond met de zon had. En met de wind. Dat ik met ze kon praten. Ook al gaven ze geen antwoord. Onderweg naar paardrijles of vioolles sprak ik de wind maar al te vaak toe. Eerst vermanend omdat hij te hard blies en ik maar langzaam vooruitkwam. Als hij dan braaf was gaan liggen, beloofde ik hem met lieve woorden. Vaak was hij dan maar heel even rustig, zodat ik hem opnieuw woest moest toespreken. Dit kat-en-muisspel ging vaak door totdat ik bezweet bij mijn bestemming aankwam.

Mijn drie broers en ik hadden allemaal eigen hobby's, een eigen lievelingsdier en een eigen lievelingskleur. Hoewel we van de buitenkant op elkaar leken was ons innerlijk verschillend. Dat was fijn, die verschillen. Alle vier mochten we ons uitleven en onze kamers inrichten zoals we wilden, waardoor elke kamer ieders eigen persoonlijkheid weerspiegelde. Als zielen verbonden in een huis. In de slaapkamer op de tweede verdieping hadden de knuffels als een tsunami de bedden overgenomen. Op de derde etage sliepen de twee oudste broers. Beide kamers waren netjes. In de ene was het zo netjes dat het binnenvallende licht vrij spel had en in de andere

stond een voetbaltafel en was de hoek van de vloer bezaaid met legerpoppetjes. Klaar in een houding om te vechten, maar vechten deden ze daar nooit. Daar sliep de oudste broer van het gezin. Mijn oudste broer. Omdat hij de oudste was keken wij automatisch tegen hem op. Ik was dol op hem.

Mijn jongste broertje en ik deelden de kamer op de tweede verdieping. Daar heerste een speelgoedregime. Zo'n kamer zou ik ieder kind toewensen. Het was een kamer waarin mijn kant helemaal roze mocht zijn.

Mijn jongste broertje en ik werden in het gezin stevast 'de kleintjes' genoemd. Iets wat we niet zo fijn vonden, want als je klein bent wil je groot zijn. We scheelden nog geen jaar en sliepen sinds zijn geboorte bij elkaar op de kamer.

Eigenlijk was er nóg een broer. Een heel veel oudere broer. Dat was onze vader. Die was vrijwel altijd thuis. Aan het werk, aan het schrijven in zijn schrijfkamer. Een piepklein kamertje waar de gordijnen nooit open waren. Zo kon hij zich afsluiten van de buitenwereld. Dan kon hij eindeloos rondwalen in zijn hoofd, in de fantasiewereld waar hij verhalen vond en naar het hier en nu bracht met pen en papier. Tikkend achter z'n laptop alsof het altijd regende. Schrijversregen. Als je dat hoorde wist je dat het goed ging, dat die nieuwe fantasiewereld in rap tempo vorm kreeg. Om zo op een ander moment weer anderen te betoveren. Al op jonge leeftijd leerde ik dat het maken van kunst in eenzaamheid plaatsvindt. Dat werd altijd extra goed zichtbaar als een van ons 's avonds zijn kamer verliet. Onze slaapkamer grensde aan de gang met de schrijfkamer. Als we stilletjes naar de gang slopen konden we papa zien werken. We zagen hem gebogen over zijn toetsenbord, alsof de fantasie een last voor hem was. Zoals Atlas de werkelijke wereld droeg, zo droeg papa de wereld van de magie. Door de gesloten gordijnen leek hij meer schaduw dan mens.

De gang naar de schrijfkamer was extra smal geworden doordat er een stuk of vijftien verhuisdozen stonden opgesteld. In de jaren waarin we opgroeiden bleven de dozen onuitgepakt. Ze staan daar inmiddels zo lang dat zelfs mijn ouders niet meer weten wat erin verborgen zit. En eigenlijk kunnen we ze maar beter ook niet meer uitpakken, dat kan alleen maar teleurstellen. Onuitgepakte verrassingen zijn misschien wel de mooiste, omdat ze nog alles kunnen zijn, nog alles kunnen worden.

Op de vloer van de schrijfkamer lagen ladingen interviews, krantenartikelen en tijdschriften. Vaak stukken waarin mijn vader zelf stond. Een papieren tapijt van dat wat hij gezegd had in het verleden. Zo werd dat verleden langzaam verscheurd, want telkens als hij zijn schrijfkamer binnenstapte of een van ons hem een kus kwam geven, werd het beschadigd. Net als herinneringen werd zo ook wat gezegd was steeds vager en vager.

Als mijn broertje en ik niet op school waren, bij andere kinderen speelden of boven zaten te kijken naar onze broer die bezig was met een computerspel, brachten we tijd door in onze kamer. Het voordeel van samen een kamer delen was dat er altijd iemand was om mee te spelen. En als een van de twee speelgoed kreeg gingen we er allebei op vooruit. We deelden ons speelgoed altijd, zo vaak en zo veel dat we op den duur vergaten van wie nou precies wat was.

Mijn jongste broertje en ik hadden allebei een lievelingsknuffel, die altijd op ons bed stond. Als ik een nachtmerrie had kroop ik dicht tegen mijn knuffel aan. Gooide ik een deken over hem heen, zodat we samen konden schuilen. Mijn knuffel was een tijger. Een liggende tijger met z'n hoofd fier en krachtig omhoog. De tijger had een naam: Tijger. Ik was dol op Tijger. Ik wist zeker dat hij wakker werd als ik 's avonds ging slapen, stie-

kem over me heen sloop en alles in het huis in de gaten hield. Ik verdacht hem er zelfs van dat hij stiekem op het balkon kwam. Verboden terrein voor mijn broertje en mij. Maar dat zou ik mijn ouders niet vertellen, want Tijger kwam daar alleen om het gezin te beschermen. Als ik naar school ging liep Tijger mee. In mijn gedachten zag ik dat hij mee de straat overstak, vast vooruit rende over de stoep en langs de raamkozijnen sprong. Tijger ging overal mee naartoe. Dat voelde veilig en fijn.

Ook mijn broertje had een lievelingsdier. Dat was Leeuw. Overdag zat hij gevangen in een soortgelijke houding als Tijger. Tijger en Leeuw waren een soort broertjes. In de weekenden, als mijn broertje en ik in de ochtend te vroeg wakker waren geworden, konden we zomaar opeens bedenken dat Tijger of Leeuw jarig was. Tijger kon zo zes of negen keer per jaar jarig zijn, net als Leeuw. We hadden toen nog geen idee waar een verjaardag eigenlijk voor diende. We dachten dat het gewoon een leuk feestje was, waarbij je aandacht kreeg en alles mocht kiezen. Keizer voor een dag. Waarom je niet vaker per jaar jarig kon zijn, dat wilden we niet begrijpen. Maar dat konden we wel regelen voor Tijger en Leeuw. Vaak genoeg sprongen we 's ochtends uit bed, zochten we tussen ons speelgoed naar cadeautjes, wikkelden die in wit papier en legden die op bed. Als Tijger jarig was, werd hij uitgenodigd in het bed van Leeuw; als Leeuw jarig was, was hij welkom in Tijgers bed. Samen zaten we dan op de dekens, zetten alle andere knuffels in een kring, versierden de hele kamer met slingers en kleurtjes en lieten de jarige knuffel dan het feest betreden. Vervolgens pakten we de cadeaus uit, en wat er ook in zat, Tijger en Leeuw waren altijd blij.

Mijn broertje en ik hadden ook weleens ruzie. Op een ochtend liep een ruzie hoog op. Mijn broertje greep zijn luier vast, trok die uit, zwaaide hem drie keer boven zijn hoofd en wierp hem toen met een enorme vaart naar de andere kant

van de kamer. De luier knalde tegen het stalen frame van de roze klamboe en plofte uit elkaar. Het sneeuwde beplaste luierstukjes. Overal waar je keek kwamen kleine stukjes naar beneden gedwarreld. Een luierlawine. Het glinsterde gelig in het zonlicht. Sommige stukken waren groot, sommige piepklein. We keken elkaar aan, waren even muisstil en barstten daarna in lachen uit. Het enige wat ik ondertussen deed was Tijger in veiligheid brengen. Die kon er per slot van rekening niks aan doen en verdiende het niet om onder eindeloos veel kleine ministukjes pisluiert te worden bedolven.

Er woonde ook 'een zusje' bij ons. Het zusje hield van roze. Het zusje had een roze klamboe, een roze dekbed, een zee van knuffels, een roze poef: een suikerspin om in te kunnen leven. Roze rees boven alle andere kleuren uit.

Ik was het zusje. Ik was het zusje niet maar werd dat soms wel. Hij heel even een zij. Tot zusje gemaakt door de opmerkingen of de vragen van een ander, door de buitenwereld, terwijl de binnenwereld nog nietsvermoedend zat te spelen. De buitenwereld legde bloot wat nog niet blootgelegd hoefde te worden.

'Hebben jullie een zusje?' De eerste keer dat iemand dat vroeg was er niet veel aan de hand. Ik sprong achter mijn bureau vandaan en gaf aan dat het mijn bed was, met mijn spullen. De verwarring in de ogen heb ik altijd onthouden. Ik begreep de blik niet maar voelde hem wel. Die blik bleef kauwgombalachtig plakken. Telkens als er sindsdien iemand kort langskwam en onze kamer in moest, dreunde die zin naar binnen. Voor de buitenwereld was er altijd een paar seconden een zusje. Terwijl ik helemaal geen zusje wilde zijn.